

Els secrets d'Hèlsinki

Gorbatxov continua sent un bon comunicador, malgrat els problemes que pateix. Diumenge a la nit va aconseguir posar pàl·lid George Bush durant la conferència de premsa final de la cimera d'Hèlsinki. Es limità a fer una broma: amb els cascos de la traducció simultània rellicant-li per les orelles, mirà de costat Bush mentre deia: "Em sembla que desvelaré un secret seu". El llogater de la Casa Blanca va fer aquell somriure de qui no sap si riure o escanyar. Gorbatxov no va desvelar cap secret, però Bush no oblidarà mai el pànic d'aquell instant.

Va ser una llàstima perquè això, precisament això, és el que voldríem saber: els secrets de sumari xarrats, pactats, discutits o elaborats entre tots dos presidents. El comunicat final i els discursos van ser prou asèptics per a deixar entendre que allà s'havien parlat més coses. Per dir obvietats sobre l'Iraq i Kuwait no cal fer aquest viatge. Ja les van dir en l'inusual comunicat conjunt emès hores després de la invasió. I poden parlar-ne quan vulguen per telèfon. O a través del famós telèfon roig —que no és un telèfon sinó un teletip. O usant els respectius ambaixadors.

El contacte directe, el *vis à vis*, és més adient per a altres coses. ¿Per a què? Per posar-se d'acord en el que cal fer a partir d'ara. No ho sé, però el més fàcil és que Bush haja demanat a Gorbatxov a partir de quin punt creu ell que els Estats Units podria usar la força sense que això provoqués la seua protesta. I que Gorbatxov li haja dit fins on considera que és tolerable l'ús de la força. I que tots dos hagen discutit com quedarà el mapa del Golf, una volta arreglat l'afer Kuwait. I que Moscou haja escoltat al detall què és això la de la nova *OTAN de l'Orient Mitjà* que Bush predica. I que Washington haja sentit les prevencions soviètiques. I que tots dos hagen parlat del Consell de Seguretat de l'ONU i del que

caldria fer.

De tot això, del que ens interessaria saber alguna cosa, no en sabem res. De la resta, del que sabem, també podem extreure algunes conclusions.

La primera, que els dos presidents busquen un punt intermedi que no acaben de trobar. A Bush li interessava demostrar al món àrab que aquesta guerra no és dels ianquis contra els fidels d'Al·là. Ho ha aconseguit. A Gorbatxov li interessava evitar un estacionament permanent de tropes americanes a pocs quilòmetres de la seua frontera. I sembla que també ho ha conseguit: Bush ha dit que "les tropes estaran a l'Aràbia Saudita fins que s'hagen complert les resolucions del Consell

de Seguretat i estiga garantida la seguretat al Golf. Ni un dia més ni un dia menys. El meu propòsit és retirar-les tan aviat com siga possible". On ja no s'han aclarit (on s'han vist més clares les diferències) ha estat en el dret a l'ús de la força —malgrat que Moscou haja pogut pactar-la si no pot fer res per impedir-la en la pràctica— i en la inclusió del tema palestí en les discussions sobre aquesta "estabilitat" que predica George Bush. Finalment, en el tema que semblava més punxegós, Moscou ha fet la viu-viu respecte als seus assessors a l'Iraq, però ha aclarit que va retirant-los a poc a poc. I Washington ha amollat una miqueta més de doblers per ajudar la *perestroika*.

Les dues notes al marge més significatives podrien ser les següents: mentre Bush i Gorbatxov eren a Hèlsinki, centenars de camions jordans trencaven el bloqueig portant aliments i medicines a l'Iraq i Tàrik Aziz anava a Teheran per parlar amb els ayatollah sobre "l'ocupació dels indrets sagrats". Aquesta una. I l'altra: a Hèlsinki només hi havia cinc periodistes àrabs. Poc els deu interessar el que diguen sobre ells Bush i Gorbatxov.

Vicent Partal